

Ngày v âm th m

Tác Giả: L.m Cao Văn Lu n

Thứ Bảy, 03 Tháng 12 Năm 2011 05:24

Lâu đài Fontainebleau, n i di n ra
H i ngh Pháp-Vi t năm 1946

Su t hai ngày cu i cùng, c H không ra kh i phòng. Ông Moutet, b tr ng b Thu c Đ a có đ n thăm c H m t l n cu i cùng, hình nh do l i yêu c u c a c H đ thu x p chuy n tr v Vi t Nam c a c . Ngày 17 tháng 9 c H âm th m r i Ba-Lê.

Anh em Vi t ki u có tính chuy n ti n đ a c , c v i đ i di n đ n g p c trình bày vi c đó.

Vài đ i di n khác ti p xúc v i ban Nghi l b Ngo i Giao và b Thu c Đ a nh ng đ c cho bi t là ngày v c a c H ch a đ c ti yt l . H h n l n n a là lúc nào có vi c gì, s tin cho các Vi t ki u. Phái đoàn lên xin g p c H cũng không đ c ti p, ng i th ký nói c H m t không mu n ti p khách. Ch ng trình đ a ti n vì th không thành.

Ngày 18, anh em Vi t ki u hay tin c H đã r i Ba-Lê đi Toulou. C H r i Ba-Lê có v âm th m và v i vàng. V n c trên m t ti u đ nh c a H i quân Pháp, chi c Dumont d'Urville. Có ng i k l i r ng lúc b c lên chi c tàu Dumont d'Urville c H l ng l đi qua hàng th y th dàn chào, l ng l b t tay các nhân viên b Ngo i Giao và b Thu c Đ a Pháp, không nói m t ti ng. Các sĩ quan trên tàu Dumont d'Urville v sau k l i r ng, lúc tàu ra kh i, nét m t c H tr l i bình th ng, đôi lúc t i vui, tuy lúc nào cũng có v tr m ngâm, t l . Th ng nh ng bu i sáng s m, và chi u, c lên đ ng trên boong tàu ng m c nh mây n c mênh mông, h t nh m t thi sĩ tìm v n th trong c nh tr i đ t v y. Trong các b a ăn, c H ng i chung v i các sĩ quan c a chi n h m, trong s này có m t v linh m c tuyên úy. Bây gi thì c linh ho t, bui b nói chuy n v i m i ng i.

C H đ m v n đ hi n h u c a thiên Chúa ra tranh lu n v i linh m c tuyên úy. Câu chuy n con gà và cái tr ng đ c mang ra, và c H nh t đ nh không ch p nh n co m t con gà hay m t cái tr ng đ u tiên đ c Thiên Chúa t o đ ng. Ý c H không ph i tranh lu n đ đi đ n k t lu n, mà ch tranh lu n đ cho vui câu chuy n trong b a ăn.

Có nh&ng lúc c& H& đi h&t m&i n&i trong tàu, ng&i l&i nói chuy&n v&i các th&y th&. C& H& t&ng hi&u l&n làm b&i tù, c& quen đi bi&m, quen thu&c đ&i s&ng tr&n tàu bi&n, cho nên c& nói chuy&n v&i các th&y th& nh& là m&t th&y th& già kinh nghi&m v&y.

Tôi và các anh em Vi&t ki&u & Pháp lúc đó, n&u đ&c bi&t các đ&u này cũng qua nh&ng tin truy&n mi&ng, nh&ng tin trên báo chí Pháp mà thôi. Dĩ nhiên là chúng tôi h&t s&c tò mò mu&n bi&t m&i vi&c c& H& làm hay m&i vi&c gì x&y ra cho c& H&, vì đó n&u có m&t anh em nào có tin gì, hay đ&c đ&c vi&c gì trên báo liên quan đ&n c& H&, thì l&i đi nói v&i nhau, chuy&n cho nhau xem.

Nh&ng chuy&n v& sau đó thì báo chí Pháp có đ&ng l&i, nh& chuy&n c& H& g&p cao &y Pháp là ông Di&m'Argentlieu trên thi&t giáp h&m Suffren, neo ngoài kh&i v&nh cam Ranh, ngày 18 tháng 10. Sau cu&c g&p g& và vào bu&i chi&u, ng&i i Pháp m&i m&t s& ký gi& Pháp và Vi&t Nam đ&n đ& m&t cu&c h&p báo trên chi&n h&m Suffren. Lúc m&t chi&c ti&u đ&nh ch& các ký gi& t& Cam Ranh ra c&p vào chi&n h&m Suffren, thì c& H& đ&ng ngay trên boong tàu g&n c&u thang, đ&a tay v&y chào.

Trong cu&c h&p báo, c& H& và cao &y Pháp D'argenlieu ng&i bên nhau. Nét m&t D'argenlieu nghiêm ngh&, m&t cau l&i, m&t đ& đ&nh nhìn c& H&. Trong lúc đó thì c& H& c&i c&t, đùa gi&n v&i các ký gi&. C& quay qua ng&i i này, ng&i i n&, h&i han v& x& s& v& ngh& nghi&p c&a h&. C& H& có trí nh& phi th&ng. C& & Pháp lâu năm, th&o nh&ng th& âm, hi&u rành nh&ng t&p quán t&ng đ&a ph&ng, nh&ng đ&c đ&i m c&a t&ng vùng n&c c& Pháp. Vì đó cu&c h&p báo tr& nên m&t cu&c phi&m lu&n r&t vui v&.

Sau m&t lúc nói chuy&n phi&m vui v&i các ký gi&, c& H& chính th&c vào v&n đ&, nói r&ng báo chí Vi&t Pháp đã t& ra quá khó tính, quá nghiêm kh&c đ&t nhi&u đòi h&i vào h&i ngh& Fontainebleau. C& mô t& s& sài h&i ngh& Fontainebleau và nói s& l&c v& nh&ng đ&m chính c&a th&a &c 14 tháng 9, ch&a ph&i là đã k&t thúc đ&c m&i v&n đ& tranh lu&n mà ch& m& đ&u cho m&t cu&c th&ng thuy&t lâu dài, th&ng xuyên.

C& h&a s& m& m&t h&i ngh& m&i vào tháng gi&ng năm 1947, và lúc đó nh&ng v&n đ& ch&a đ&c gi&i quy&t s& đ&c đ&m ra th&o lu&n.

Ngày và âm thanh

Tác Giả: L.m Cao Văn Luận

Thứ Bảy, 03 Tháng 12 Năm 2011 05:24

Đä c D'argenlieu có vẻ không muốn cho cä nói quá nhiều về häa hän häp häi nghä säp täi, cät ngang läi cä Hä, tränh träng tuyên bố rằng những người của chúng tôi đang thuyết phục qua là một bất công quan trọng trên con đường đi đến sự thanh bình cho hai chính phủ, hai dân tộc.

Một số kiến quan trọng xảy ra vào cuối cuộc họp báo đó, đặc biệt các báo Pháp chú ý đặc biệt, đăng lên thành tít lớn trang nhất.

Sau khi nghe D'argenlieu tuyên bố tränh träng nhä väy xong, cä Hä đột ngột đứng lên, bước ra khỏi phòng D'argenlieu và giữa lúc chưa ai biết chuyện gì xảy ra, thì cä Hä ôm chầm lấy D'argenlieu, nắm hai anh em thân thiết, hay nắm hai người bạn của tri. Dĩ nhiên hình ảnh này đặc biệt các nhiếp ảnh viên ghi lại trong phim của họ, và hôm sau đặc biệt đăng rõ ràng trên báo.

Nhìn bước chân, chúng tôi ở Ba-Lê cũng thấy rõ nét mặt người ngạc nhiên, hơi khó chịu đến là buồn cười của D'argenlieu. D'argenlieu không còn có thể làm nghiêm đặc biệt của, cho nên ông tức täi cäi, đưa tay ôm cä và cänh này kéo dài có đến hơn một phút.

Cä Hä theo chỉ định của Suffren ra Hội Phòng, trong lúc các ký giả Pháp kẻ trên máy bay của quan Cao ủy D'argenlieu trở vào Sài Gòn. Tàu cập bến Hội Phòng ngày 23 tháng 10. Quang cảnh đón tiếp của Hội Phòng thì dĩ nhiên là những người Việt Nam nào đó lúc bấy giờ đứng còn nhä. Tôi chỉ đặc biệt qua những bài tường thuật của báo Pháp, và báo Cựu Quốc đặc biệt ghi lại Hà Nội sang Pháp vài tuần sau đó. Sự cảm động những xót và một chút ý thức hài hước làm tôi chú ý và thần phục của Hä về cái tài tài năng của đặc biệt những sự thật bất ngờ biến thành sự thành công. Trên thực tế, hơi nghỉ Fontainebleau và thanh bình của 14 tháng 9 là một thất bại ngoại giao lớn nhất, đau nhất cho cä Hä, và cho Việt Nam.

BÊN GIÒNG LäCH Sä 1940 - 1965

Häi ký, Tác giả: L.m Cao Văn Luận